

1. Η ΕΚΔΙΚΗΣΗ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ Ο ΚΑΛΥΤΕΡΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 14/10/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 14/10/2023

Σελίδα: 20

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Πρίσμα

ΤΟΥ **Λουκά Τσουκάλη**

Πριν έρθουν τα γεγονότα και επιβάλουν τη δική τους αδυσώπητη λογική, σκόπευα να γράψω για τις ευρωπαϊκές συναντήσεις με στόχο να βρεθεί μια κοινή συνισταμένη στις μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρώπη. Προκλήσεις που ξεπερνούν οι πιο πολλές τα ευρωπαϊκά σύνορα και ηγεσίες που προσπαθούν να επιβιώσουν σε ένα ιδιαίτερα ρευστό πολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον με βαθμιαία απαξίωση της Πολιτικής και άνοδο των εθνικιστών και ακροδεξιών σε πολλές χώρες. Μόνη παρηγοριά (είναι άραγε;) ότι συμβαίνουν και χειρότερα αλλού. Αν σας ανησυχεί η Μελόνι και η Λεπέν, ακούστε τι λένε εκλεγμένοι εκπρόσωποι του αμερικανικού Ρεπουμπλικανικού Κόμματος.

Ζούμε σε μια μεταβατική περίοδο και όπως είχε γράψει ο μεγάλος ιταλός πολιτικός και φιλόσοφος, ο Αντόνιο Γκράμι, σε μεταβατικές περιόδους όταν το παλιό δεν έχει ακόμη πεθάνει και το καινούργιο δεν έχει προλάβει να γεννηθεί, βγαίνουν συχνά τέρατα. Ας ελπίσουμε ότι δεν θα επαναληφθεί το φαινόμενο αυτό και στη δική μας εποχή, αν και τα σημάδια δεν είναι διόλου ενθαρρυντικά. Για να είμαι πιο ακριβής, ας ελπίσουμε ότι οι πολιτικές ηγεσίες και οι κοινωνίες μας, κυρίως των μεγάλων χωρών που αποφορρίζουν συχνά για τους άλλους, θα έχουν τη συλλογική σοφία να μη δώσουν χώρο στα τέρατα.

Θα έχουν άραγε; Στην Ουκρανία, ο Πούτιν πάτησε τη σκανδάλη ξεκινώντας ένα φρικτό πόλεμο που νόμιζε ότι θα κερδίσει πολύ εύκολα. Λάθος εκτίμηση σε συνδυασμό με το παρανοϊκό παραλήρημα του ηγέτη ενός αυταρχικού και ολοένα και περισσότερο μαριζήτικου καθεστώτος, τον οποίο – ας είμαστε όμοια ειλικρινείς – η Δύση είχε στριμώξει στη γωνία όχι ακριβώς λόγω δημοκρατικών ευαισθησιών. Και τώρα έπειτα από περίπου ενάμιση χρόνο πολέμου με εκατοντάδες χιλιάδες νεκρούς και τραυματίες και ανεπίσημη καταστροφή, δυσκολευόμαστε να σκεφτούμε καν πώς μπορεί να τελειώσει αυτή η τραγωδία. Ένας πόλεμος που θα συνεχίζεται στο διηνεκές, ή στην καλύτερη εκδοχή, μια επισφαλής εκεχειρία; Με αυτά που γνωρίζουμε μέχρι σήμερα, δύσκολα θα υπάρξει ξεκάθαρος νικητής και η τραγωδία συνεχίζεται.

Τώρα προέκυψε και ένας άλλος πόλεμος με την εισβολή των μαχητών της παλαιστινιακής Χαμάς σε ισραηλινά εδάφη που οδήγησαν σε σφαγές αμάχων. Οι ανθρωπίνες απώλειες των Ισραηλινών ξεπερνούν κάθε προηγούμενο. Φαίνεται ότι σχεδόν κανένας δεν το περίμενε, σίγουρα όχι οι Ισραηλινοί με μια από τις αποτελεσματικότερες υπηρεσίες πληροφοριών στον κόσμο και ένα σύστημα ασφαλείας που θεωρείται πρότυπο για πολλούς και τρόμος για τους εχθρούς τους. Προφανώς η ηγεσία της Χαμάς προετοίμαζε την επίθεσή εδώ και καιρό, ενώ η κυβέρνηση του Ισραήλ εστίαζε την προσοχή της σε άλλα. Και έτσι συνέβη το αδιανόητο και τραγικό συνέημα.

Προφανώς θα καταδικάσουμε την επίθεση

REUTERS (BAHEM ABU MUSTAFA)

Η εκδίκηση δεν είναι ο καλύτερος σύμβουλος

Αμερικανοί, Ευρωπαίοι και όλοι οι υπόλοιποι δεν πρέπει να ξεκινάμε ότι η σταθερότητα δεν διασφαλίζεται μικροπρόθεσμα χωρίς μια δίκαιη λύση του παλαιστινιακού προβλήματος. Και η λύση σίγουρα δεν θα έρθει με το να ισοπεδωθεί η Λωρίδα της Γάζας οδηγώντας σε θάνατο μερικές ακόμη χιλιάδες ανθρώπους μαζί με τα μέλη της Χαμάς

της Χαμάς και τις φρικαλεότητες που τη συνδέσαν οδηγώντας έτσι σε μια νέα εκατόμβη. Τρομοκρατική οργάνωση θεωρείται στον δυτικό κόσμο, φανατικοί ισλαμιστές στην ηγεσία της για τους οποίους οι ανθρωπίνες ζωές των δικών τους, ακόμη λιγότερο των εχθρών, δεν μετράνε πολύ σε σύγκριση με τον μερό στόχο στον οποίο περιλαμβάνεται η τιμωρία και καταστροφή του Ισραήλ. Αλλά δεν πρέπει να ξεκινάμε επίσης ότι η απελπισία τρέχει τη βία, ούτε να ξεκινάμε ότι μερικά εκατομμύρια Παλαιστίνιοι ζουν σε άθλιες συνθήκες υπό κατοχή στον τόπο τους ή στην εξορία εδώ και δεκαετίες. Όσο για τη Λωρίδα της Γάζας, αυτή είναι ένας πολύ μικρός θύλακος στον οποίο συνωστίζονται περίπου δυόμιση εκατομμύρια άνθρωποι υπό τον στρατιωτικό έλεγχο φανατικών με όπλα εντός και αποκλεισμένοι από Αιγύπτους και Ισραηλινούς εκτός. Οι παράνομοι εποικισμοί των Ισραηλινών στη Δυτική Οχθη συνεχώς αυξάνονται και η διεθνής καταδίκη έχει προφανώς ελάχιστη αποτρεπτική αξία, ενώ η μη λύση του παλαιστινιακού προβλήματος αποτελεί (αποτελούσε;) μια ευρύτερα αποδεκτή πολιτική. Ή έτσι τουλάχιστον ήθελαν να πιστεύουν όσοι προτιμούσαν να εθελουφλούν.

Η κυβέρνηση Νετανιάχου με ακροδεξιούς, φανατικούς θρησκόκλητους και ρατσιστές δίκασε βαθιά την ισραηλινή κοινωνία, μια κοινωνία που έχει επιτελέσει θαύματα στην οικονομία, την τεχνολογία και τις τέχνες μεταξύ άλλων, αλλά και μια κοινωνία στην οποία οι πραγματικοί δημοκράτες έχουν αρχίσει να αισθάνονται ως μειοψηφία απειλούμενη από τους δικούς τους. Η δημιουργία κυβέρνησης εθνικής ενότητας θα σημάει προσωρινή ανακωχή στο εσωτερικό, τουλάχιστον όσο διαρκεί ο πόλεμος.

Είναι πολύ πιθανό ότι η προοπτική μιας συμφωνίας μεταξύ Ισραήλ και Σαουδικής Αραβίας που προωθούσε εντόνως η κυβέρνηση Μπάιντεν σε συνέχεια των συμφωνιών του Αβραάμ, όπως αποκαλούνται οι συμφωνίες που έχει υπογράψει

ήδη το Ισραήλ με άλλες αραβικές χώρες, υπήρξαν ο καταλύτης για την απόφαση της ηγεσίας της Χαμάς να ξεκινήσει έναν καινούργιο πόλεμο, με πιθανή στήριξη από το Ιράν αν και χωρίς απτές αποδείξεις μέχρι σήμερα. Μετά τα τελευταία γεγονότα, μάλλον θα μπει στο χρονοντούλαπο η συμφωνία Σαουδικής Αραβίας και Ισραήλ. Αλλά ο κίνδυνος μιας ανάφλεξης στην ευρύτερη περιοχή της πολυπάθους Μέσης Ανατολής είναι πλέον ορατός. Εμπλέκονται πολλές δυνάμεις εκτός περιοχής με δική τους ατζέντα.

Αυτή η κλιμάκωση πρέπει να αποφευχθεί πίσω θυσία και να σταματήσει ο πόλεμος μια ώρα αρχύτερα. Αυτό άλλωστε θα έπρεπε να είναι το κύριο μέλημα όσων ενδιαφέρονται πραγματικά για την ειρήνη και τη σταθερότητα στην περιοχή, πρωτίστως οι Ηνωμένες Πολιτείες που υπήρξαν ανέκαθεν ο ύστατος προστάτης του Ισραήλ, αλλά και η Ευρώπη, διδακτική και μάλλον δίκασμένη όπως άλλωστε συχνά και δυστυχώς συμβαίνει στα μεγάλα θέματα εξωτερικής πολιτικής. Αμερικανοί, Ευρωπαίοι και όλοι οι υπόλοιποι δεν πρέπει να ξεκινάμε επίσης ότι η ειρήνη και η σταθερότητα δεν διασφαλίζονται μικροπρόθεσμα χωρίς μια δίκαιη λύση του παλαιστινιακού προβλήματος. Και η λύση σίγουρα δεν θα έρθει με το να ισοπεδωθεί η Λωρίδα της Γάζας οδηγώντας σε θάνατο μερικές ακόμη χιλιάδες ανθρώπους μαζί με τα μέλη της Χαμάς. Η εκδίκηση δεν είναι ο καλύτερος σύμβουλος στις ανθρωπίνες υποθέσεις, ακόμη περισσότερο στις διεθνείς σχέσεις. Κάτι θα μπορούσαμε να μάθουμε από την Ιστορία της Μέσης Ανατολής και όχι μόνον, αλλά πολλοί αρνούνται.

Ο **Λουκάς Τσουκάλης** είναι καθηγητής στη Sciences Po στο Παρίσι και ομότιμος καθηγητής στο ΕΚΠΑ. Το Βέλγιο του, «Η Επιληκίωση της Ευρώπης», κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Αλεξάνδρεια